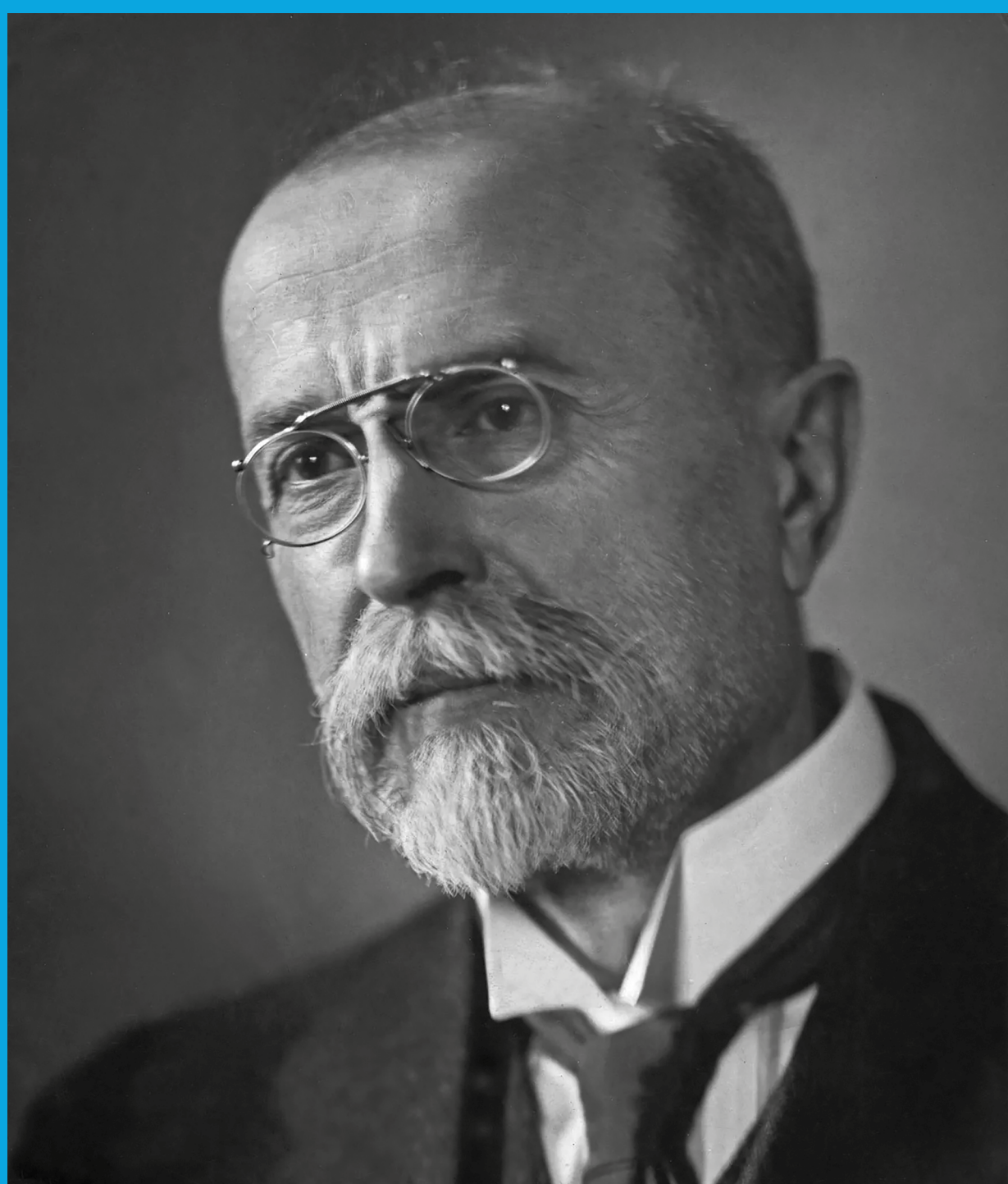

MASARYKŮV POBYT V RUSKU A CESTA KOLEM SVĚTA ZA SVOBODNOU REPUBLIKU

MASARYK’S STAY IN RUSSIA AND HIS JOURNEY AROUND THE WORLD FOR A FREE REPUBLIC

RUS/KZ

Tomáš Garrigue Masaryk (7. 3. 1850 – 14. 9. 1937)

byl český filozof, sociolog, pedagog, politik a státník, zakladatel a první prezident Československé republiky. Narodil se v Hodoníně a studoval ve Vídni a Lipsku, kde se seznámil s Američankou Charlottou Garrigue, s níž se roku 1878 oženil. Její příjmení připojil ke svému, což bylo v Evropě tehdy neobvyklé. Během první světové války vedl zahraniční odboj a stal se klíčovou postavou boje za vznik samostatného státu Čechů a Slováků. V letech 1917–1918 pobýval v Rusku, kde organizoval československé legie a usiloval o jejich přesun na západní frontu. V roce 1918 odcestoval do Spojených států amerických, kde se setkal s prezidentem Woodrowem Wilsonem a získal podporu pro vznik Československa. USA a jejich demokratické hodnoty pro něj představovaly významnou inspiraci. Po vyhlášení republiky v roce 1918 byl zvolen jejím prezidentem a v této funkci setrval až do roku 1935. Díky své autoritě, mravním zásadám a vytrvalé diplomatické činnosti se stal symbolem československé demokracie a uznávanou morální autoritou ve světě. Zemřel 14. září 1937 v Lánech.

Tomáš Garrigue Masaryk (March 7, 1850 – September 14, 1937)

He was a Czech philosopher, sociologist, educator, politician, and statesman, the founder and first president of the Czechoslovak Republic. He was born in Hodonín and studied in Vienna and Leipzig, where he met American Charlotte Garrigue, whom he married in 1878. He added her surname to his own, which was uncommon in Europe at the time. During the First World War, he led the foreign resistance and became a key figure in the struggle for an independent state for Czechs and Slovaks. In 1917–1918, he stayed in Russia, where he organized the Czechoslovak legions and worked to transfer them to the Western Front. In 1918, he traveled to the United States, where he met President Woodrow Wilson and gained support for the establishment of Czechoslovakia. The United States and its democratic values were a significant source of inspiration for him. After the proclamation of the republic in 1918, he was elected its president and held the office until 1935. Thanks to his authority, moral principles, and tireless diplomatic efforts, he became a symbol of Czechoslovak democracy and a recognized moral authority worldwide. He died on September 14, 1937, in Lánsy.

Masarykova mise v Rusku (1917–1918)

Masaryk dorazil do Ruska v květnu 1917, v období mezi únorovou a říjnovou revolucí. Jeho cílem bylo vybudovat silné československé vojsko z řad válečných zajatců a krajanů, které by bojovalo na straně Dohody. Masaryk měl blízký a důvěrný vztah s Pavlem N. Miljukovem, ministrem zahraničí v prozatímní Kerenského vládě. Postupně navštěvoval zajatecké tábory, organizoval nábor, jednal s ruskými úřady a prosazoval myšlenku samostatného československého státu. V Rusku strávil téměř jeden rok, zejména v Kyjevě, Petrohradu, Moskvě, ale i v dalších městech. Po bolševickém převratu na podzim 1917 se situace dramaticky zkomplikovala – nová vláda nejprve formálně uznala Československou národní radu, ale později se snažila legie odzbrojit. Brestlitevský mír z března 1918 znamenal další hrozbu: československé legie měly být vydány Německu. V této situaci Masaryk pochopil, že musí Rusko opustit.

Masaryk's Mission in Russia (1917–1918)

Masaryk arrived in Russia in May 1917, during the period between the February and October Revolutions. His goal was to build a strong Czechoslovak army from among war prisoners and expatriates to fight on the side of the Entente. Masaryk had a close and trusted relationship with Pavel N. Milyukov, the Minister of Foreign Affairs in Kerensky's Provisional Government. He visited POW camps, organized recruitment, negotiated with Russian authorities, and promoted the idea of an independent Czechoslovak state. He spent nearly a year in Russia, mainly in Kyiv, Petrograd, Moscow, and other cities. After the Bolshevik coup in late 1917, the situation became increasingly complicated—the new government initially recognized the Czechoslovak National Council, but later attempted to disarm the legions. The Treaty of Brest-Litovsk in March 1918 brought further danger: the Czechoslovak legions were to be handed over to Germany. In this situation, Masaryk realized he had to leave Russia.

Dne 7. března 1918, v den svých 68. narozenin, opustil Masaryk Moskvu a vydal se Transsibiřskou magistrálou na cestu přes půl světa do Spojených států. Cestu přes rozvrácené Rusko využil k setkáním s legionáři a koordinaci jejich přesunu. Dne 15. března dorazil na důležitou železniční stanici v **Petropavlovsku** v dnešním severním Kazachstánu, odkud pokračoval dále na východ až do Vladivostoku. Odtud odcestoval lodí do Japonska, kde podnikl první diplomatická jednání. Následně přes Kanadu dorazil do Spojených států, kde byl v květnu 1918 nadšeně přivítán krajany v Chicagu a vedl klíčová jednání s americkou vládou. Jeho úsilí vyústilo v mezinárodní uznání Československé národní rady jako reprezentace budoucího státu. Masarykova cesta se tak stala zásadním krokem k uznání československé nezávislosti. Podle dostupných údajů zůstává Masaryk pravděpodobně jediným československým prezidentem (tehdy ještě budoucím), který kdy fyzicky stanul na území dnešního Kazachstánu. Tato historicky významná událost, jež spojuje naše země, by si bezesporu zasloužila připomínku v podobě pamětní tabule na budově starého nádraží v Petropavlu.

Masaryk při návštěvě Čs. praporu v Bobrujsku (červenec 1917)
Masaryk during his visit to the Czechoslovak Battalion in Bobruisk (July 1917)

On March 7, 1918, on his 68th birthday, Masaryk left Moscow and set out on a journey via the Trans-Siberian Railway across half the world to the United States. He used the passage through war-torn Russia to meet with legionnaires and coordinate their movements. On March 15, he arrived at the important railway station in **Petropavlovsk**, in what is now northern Kazakhstan, and continued eastward all the way to Vladivostok. From there, he sailed to Japan, where he began his first diplomatic talks. He then traveled via Canada to the United States, where, in May 1918, he was warmly welcomed by the Czech community in Chicago and held key meetings with the U.S. government. His efforts culminated in international recognition of the Czechoslovak National Council as the representative body of the future state. Masaryk's journey thus became a crucial step toward the recognition of Czechoslovak independence. According to available records, Masaryk remains likely the only Czechoslovak president (at that time still a future one) ever to have physically set foot on the territory of present-day Kazakhstan. This historically significant event, which links our countries, undoubtedly deserves to be commemorated with a memorial plaque on the building of the old railway station in Petropavl.

Text: Erik Lukas, MDH

Ministerstvo obrany
České republiky

GULAG-X-CZ

KOPŘIVNICE
město v pohybu

SYNERGY